

UCHWAŁA NR 352/2024
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 28 października 2024 r.

w sprawie sprawozdania finansowego Komitetu Wyborczego Wyborców Lucyny Kulińskiej w Służbie Rzeczypospolitej z wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r.

Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit. a i d ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2408 oraz z 2024 r. poz.721)

postanawia

odrzuć sprawozdanie finansowe Komitetu Wyborczego Wyborców Lucyny Kulińskiej w Służbie Rzeczypospolitej o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych tego Komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, związanych z udziałem w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r., **z powodu naruszenia** art. 129 § 1 oraz 132 § 3 Kodeksu wyborczego.

Uzasadnienie

Komitet Wyborczy Wyborców Lucyny Kulińskiej w Służbie Rzeczypospolitej przedłożył Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie finansowe w dniu 17 stycznia 2024 r., tj. z naruszeniem terminu określonego w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego, który upłynął w dniu 15 stycznia 2024 r. Sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie ze wzorem, określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 r. w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2065). Żaden z uprawnionych podmiotów,

wymienionych w art. 144 § 7 Kodeksu wyborczego, nie zgłosił Państwowej Komisji Wyborczej zastrzeżeń do sprawozdania finansowego tego Komitetu.

W wyniku badania sprawozdania, dołączonych do niego dokumentów oraz wyjaśnień pełnomocnika finansowego Komitetu, Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, co następuje.

Komitet Wyborczy Wyborców Lucyny Kulińskiej w Służbie Rzeczypospolitej wykazał w sprawozdaniu przychody w wysokości 6167,00 zł. Wszystkie wpłaty dokonane zostały przelewem z rachunków bankowych osób fizycznych będących obywatelami polskimi mającymi miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie określonym w art. 129 § 2 Kodeksu wyborczego.

Pozyskane przez Komitet środki gromadzone były na jednym rachunku bankowym o nr 95 8591 0007 0020 0095 8952 0001 prowadzonym w Krakowskim Banku Spółdzielczym, zgodnie z art. 134 § 1 Kodeksu wyborczego. Do umowy tego rachunku wprowadzono zastrzeżenie wskazane w art. 134 § 6 Kodeksu wyborczego.

W sprawozdaniu Komitet Wyborczy Wyborców Lucyny Kulińskiej w Służbie Rzeczypospolitej wykazał wydatki/koszty komitetu w łącznej kwocie 5767,00 zł, które zostały przeznaczone na sfinansowanie:

- kosztów usług obcych w łącznej wysokości 5767,00 zł, w tym:
 - przygotowanie i wykonanie (w tym prace koncepcyjne i projektowe) plakatów, ulotek, billboardów itp.: 2598,50 zł;
 - wynajęcie sal, innych pomieszczeń lub powierzchni na cele inne niż spotkania wyborcze: 1476,00 zł;
 - podróże: 862,55 zł;
 - pozostałe koszty poniesione na usługi obce: 830,00 zł,

Komitet w pozycji 54 sprawozdania, dotyczącej wysokości nadwyżki, nie wykazał żadnej kwoty.

Jak wynika z analizy historii rachunku bankowego, faktyczne wydatki Komitetu wyniosły 5756,96 zł. Komitet błędnie wykazał koszty w złożonym sprawozdaniu finansowym, w pozycji 42 nie wpisał bowiem żadnej kwoty, podczas gdy w tej pozycji sprawozdania wykazana powinna zostać kwota 135,00 zł. W pozycji

51 sprawozdania Komitet wskazał natomiast kwotę 830,00 zł, podczas gdy faktycznie koszty wykazane w tej pozycji wyniosły 70,00 zł, oraz w pozycji 53 sprawozdania Komitet nie wykazał żadnej kwoty, w sytuacji, w której faktyczna kwota wydatków dla tej pozycji sprawozdania wynosi 614,91 zł.

W związku z powyższym, wysokość nadwyżki pozyskanych środków finansowych na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami, która powinna zostać umieszczona w pozycji 54 sprawozdania, wynosi 410,04 zł. Zgodnie z art. 138 § 4 Kodeksu wyborczego Komitet uzyskaną nadwyżkę zobowiązany jest przekazać na rzecz organizacji pożytku publicznego, a o jej przekazaniu pełnomocnik finansowy Komitetu zobowiązany jest poinformować Państwową Komisję Wyborczą.

Sporządzenie sprawozdania niezgodnego ze stanem faktycznym narusza ustawowy obowiązek sprawozdawczy, określony w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego.

Wydatki Komitetu Wyborczego Wyborców Lucyny Kulińskiej w Służbie Rzeczypospolitej nie przekroczyły limitów, o których jest mowa w art. 135 § 1 i art. 136 Kodeksu wyborczego.

Analiza sprawozdania finansowego Komitetu oraz załączonych do niego dokumentów finansowych wykazała, że część wydatków dokonywanych na rzecz Komitetu pokrywana była gotówką przez osoby fizyczne z ich środków własnych, a następnie środki te zwracane były tym osobom ze środków finansowych Komitetu. Potwierdzają to załączone do sprawozdania dokumenty oraz odpowiedź udzielona przez pełnomocnika finansowego na pytania zadane przez Państwową Komisję Wyborczą.

Powyższe oznacza, że w trakcie prowadzenia kampanii wyborczej Komitet Wyborczy Wyborców Lucyny Kulińskiej w Służbie Rzeczypospolitej pozyskał środki finansowe w kwocie łącznej 1 997,50 zł z pożyczek udzielanych mu przez osoby fizyczne. Pozyskiwał więc środki z niedozwolonego źródła, innego niż określone w art. 132 § 3 Kodeksu wyborczego. Świadczą o tym dokumenty w postaci:

1. Faktura VAT nr 3101/23 z dnia 15 listopada 2023 r., na kwotę 272,00 zł, opłacona gotówką w dniu 15 listopada 2023 r.;

2. Paragon fiskalny o numerze 10927 z dnia 18 listopada 2023 r., na kwotę 90,00 zł, opłacony gotówką w dniu 18 listopada 2023 r.;
3. Paragon fiskalny o numerze 10457 z dnia 20 września 2023 r., na kwotę 120,00 zł, opłacony gotówką w dniu 20 września 2023 r.;
4. Faktura VAT nr FA/85/08/2023/AN z dnia 31 sierpnia 2023 r., na kwotę 676,50 zł, opłacona gotówką w dniu 31 sierpnia 2023 r.;
5. Dowód Wewnętrzny nr 1/08/2023 z dnia 24.08.2023 na kwotę 135,00 zł;
6. Dowód Wewnętrzny nr 2/08/2023 z dnia 24.08.2023 na kwotę 270,00 zł;
7. Dowód Wewnętrzny nr 3/08/2023 z dnia 26.08.2023 na kwotę 364,00 zł;
8. Dowód Wewnętrzny nr 4/08/2023 z dnia 26.08.2023 na kwotę 70,00 zł;

Powyższe dokumenty, jak i odpowiedź pełnomocnika finansowego Komitetu potwierdza dokonanie zakupów na łączną kwotę 1997,50 zł na rzecz tego Komitetu i ich opłacenie gotówką bądź kartą z własnych środków przez członków Komitetu. Kwota ta przekracza 1% ogólnej kwoty przychodów Komitetu.

Dokonywanie przez osoby fizyczne z własnych środków zakupów na rzecz Komitetu wyborczego narusza regulację art. 132 § 3 tego Kodeksu, zgodnie z którym środki finansowe komitetu wyborczego wyborców mogą pochodzić wyłącznie z wpłat obywateli polskich mających miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz z kredytów bankowych. Potwierdził to wielokrotnie Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie, kwalifikując jednoznacznie opisane wyżej operacje finansowe jako niedozwolone „swoiste kredytowanie przez osoby fizyczne” (postanowienia SN z dnia 9 czerwca 2011 r., sygn. akt III SW 2/11 i III SW 3/11; z dnia 18 listopada 2010 r., sygn. akt III SW 390/10). Analogiczna ocena tego typu operacji została dokonana przez Sąd Najwyższy przy rozpatrywaniu skarg na odrzucenie rocznych sprawozdań finansowych partii politycznych (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2009 r., sygn. akt III SW 47/09, z dnia 18 listopada 2010 r., sygn. akt III SW 390/10 i III SW 391/10 oraz z dnia 25 lutego 2015 r., sygn. akt III SW 1/15).

Naruszenie art. 132 § 3 Kodeksu wyborczego stanowi przesłankę do odrzucenia sprawozdania, na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit d Kodeksu wyborczego.

Wydatki Komitetu w części nie zostały przeznaczone na cele związane z wyborami, co stanowi naruszenie art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego. Jak wynika z przedłożonych przez Komitet Wyborczy dokumentów oraz wyjaśnień pełnomocnika finansowego część środków pozyskanych na cele prowadzenia kampanii wyborczej została bowiem wydatkowana po dniu wyborów na cele niezwiązane z wyborami. Świadczą o tym dokumenty w postaci:

1. Faktura VAT nr 3101/23 z dnia 15 listopada 2023 r., na kwotę 272,00 zł, opłacona gotówką w dniu 15 listopada 2023 r. – zgodnie z wyjaśnieniami Komitetu, była to usługa poligraficzna, w postaci plakatów zapraszających na powyborcze spotkanie z Lucyną Kulińską;
2. Faktura VAT nr FV/35/PL/2311 z dnia 13 listopada 2023 r., na kwotę 196,01 zł, opłacona przelewem z rachunku bankowego komitetu w dniu 14 listopada 2023 r. – zgodnie z wyjaśnieniami Komitetu były to okolicznościowe przypinki w podziękowaniu dla wolontariuszy, które były wręczane na spotkaniu powyborczym z Lucyną Kulińską;
3. Faktura VAT nr 04/11/2023 z dnia 13 listopada 2023 r., na kwotę 1476,00 zł, opłacona przelewem z rachunku bankowego komitetu w dniu 14 listopada 2023 r. – zgodnie z wyjaśnieniami Komitetu było to wynajęcie sali kinowej na spotkanie powyborcze z Lucyną Kulińską.

Wydatkowanie tych środków, w łącznej wysokości 1944,01 zł, stanowiących prawie 1/3 środków pozyskanych przez Komitet Wyborczy, niemal miesiąc po zakończeniu kampanii wyborczej stanowi naruszenie art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego, zgodnie z którym komitet może pozyskiwać i wydatkować środki jedynie na cele związane z wyborami, tj. – jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 22 sierpnia 2012 r., sygn. akt III SW 5/12 – na prowadzenie kampanii wyborczej. Kampania wyborcza to etap wyborów, w którym za pomocą różnorodnych środków i działań (organizacyjnych, finansowych oraz reklamowych) komitety wyborcze promują wśród wyborców swoich kandydatów i programy wyborcze, tak by pozyskać głos wyborcy na promowaną osobę lub partię. Kampania wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej rozpoczyna się formalnie z dniem ogłoszenia postanowienia Prezydenta o zarządzeniu wyborów i

ulega zakończeniu na 24 godziny przed dniem wyborów,(Marek Chmaj, Wiesław Skrzydło, *System wyborczy w Rzeczypospolitej Polskiej*, Wolters Kluwer Polska, 6 października 2011, s. 90).

Naruszenie art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego stanowi przesłankę do odrzucenia sprawozdania, na podstawie art. 144 § 1 pkt 3 lit a Kodeksu wyborczego.

Komitet, w pozycji 68 sprawozdania nie wykazał jakiegokolwiek kwoty, oraz nie dołączył protokołu wyceny i szacowania świadczeń nieodpłatnych, pomimo iż w ramach przyjęcia przez Komitet dozwolonych korzyści majątkowych o charakterze niepieniężnym, wymienionych w art. 132 § 5 Kodeksu wyborczego, jak wskazuje w swoich wyjaśnieniach pełnomocnik finansowy, w trakcie kampanii wyborczej Komitet korzystał z pracy wolontariuszy, użyczenia telefonu oraz samochodu przez pełnomocnika finansowego.

Sporządzenie sprawozdania niezgodnego ze stanem faktycznym – jak już wyżej nadmieniono – narusza ustawowy obowiązek sprawozdawczy, określony w art. 142 § 1 Kodeksu wyborczego w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania finansowego komitetu wyborczego.

Pełnomocnik wyborczy Komitetu nie zawiadomił Państwowej Komisji Wyborczej o utworzeniu strony internetowej Komitetu w terminie wskazanym w art. 102 § 1 Kodeksu wyborczego.

Zgodnie z art. 144 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego wskazane wyżej – oba uchybienia – nie stanowią przesłanek do odrzucenia sprawozdania finansowego.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Komitetu, dołączonych do niego dokumentów oraz wyjaśnień Komitetu, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia pełnomocnikowi finansowemu Komitetu Wyborczego Wyborców Lucyny Kulińskiej w Służbie Rzeczypospolitej przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego postanowienia.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak